

14.02.2022

FM2022/51

I henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut fremsætter jeg følgende beslutningsforslag til Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut fremsætter en redegørelse om lægemangelen samt personalemangelen i afsidesliggende sundhedscentre, som uddeles inden FM2023.

(Naleraq Inatsisartut gruppe)

Begrundelse:

Grønland er et meget vidtstrakt land, det ved vi alle som bor her. Det er ikke alle borgere der bor i byer, og selvfølgelig har byerne også bygder. Selv om vores land er vidtstrakt, så er der 18 byer og omkring 60 bygder som er fordelt ude på kysten med et samlet indbyggertal på omkring 57.000. Når man skal tænke på skibs- og flytrafikken, så er nogle af byerne placeret langt væk fra andre byer, og disse kan man ikke nemt komme til og har ingen faste læger og som følge af den barske natur, kan man nogle gange ikke komme til disse byer i dagevis. Det er på mange måder utrygt, når man skal tænke på sundhedsvæsenets service, fordi afsidesliggende byer ikke nødvendigvis har en fast læge som kan yde hjælp ved akut hændelse.

Vi ved at når der skal ydes akut hjælp, så kan transport arrangeres efter lang tid. Det er velkendt at der er store udfordringer mht. få lægestillinger besat. Lægemangelen er stigende¹. Det med at skulle ansætte en fast læge i afsidesliggende sundhedsdistrikter har været en stor udfordring i efterhånden mange år. Undersøgelsen ”Grønlands sundhedsvæsen set fra brugerne” viser at lægemangelen giver forskellige konsekvenser for borgerne². Eksempelvis bliver borgerne ramt i forbindelse med diagnosticering samt ved behandling, som følge af stor udskiftning blandt personale.

¹ <https://sermitsiaq.ag/studie-vaekker-opsigtfast-laege-saenker-doedelighed>

² Grønlands sundhedsvæsen set fra brugernes øjne, Statens Institut for Folkesundhed, 2020, side 20

Naleraq

Ittoqqortoormiit kan nævnes som et eksempel, som siden 2009 er en del af Kommuneqarfik Sermersooq og har ifølge Grønlands Statistik 345 indbyggere i 2020. I perioden mellem 2010 og 2020 er indbyggertallet faldende, hvor der i den nævnte tidsperiode er blevet 130 færre borgere. I de begrundelser der nævnes, kan man forstå, at nogle begrunder dette med manglende læge i en så afsidesliggende by, som gør at man flytter til en anden by eller ud af landet. Ligeledes kan man konstatere, at folk som er blevet færdige med en uddannelse, ikke vender hjem.

Ittoqqortoormiit ligger så afsides i Grønland, at den nærmeste by, Tasiilaq, ligger i en afstand på 800-900 km, og når man kikker mod nord, så kan man kun se verdens største naturpark.

Forholdene er, at når man er syg og har brug for en læge, så kan man kun se læge ved at flyve til vestkysten eller tage til udlandet for lægekonsultation. Blandt andet får man en diagnose fra en læge, når det er for sent at modtage behandling.

Er de afsidesliggende og tabte byer dømt til at være uden læge til dommedag? Eller er tiden kommet til at udviklingen også begynder at ske uden for de 5 største byer og kommer sundhedscentrene i de små byer til gavn?

Jeg forventer helt klart at når lægestillingerne i afsidesliggende byer igen bliver besat, eller får de normeringer de mangler, ja så vil borgerne begynde at vende tilbage til dem og folk vil flytte til de byer og bygder som de ønsker at flytte til igen, ligesom vores medborgere som ønsker et praktikophold i afsidesliggende bosteder, også begynder at ankomme.

Følelsen af at være svigtet af blandt andet myndighederne kan være barskt. Jeg mener helt bestemt at andre i yderdistrikterne er enige med mig i følgende udsagn:

”Hallo, vi er også her, selv om vi bor i yderdistrikterne er vi også borgere i Grønland, vi er ligesom de andre borgere og vi har nøjagtig de samme behov som andre borgere her i landet.”

Jeg ved at Sundhedskommissionen arbejder med emnet. Desuagtet håber jeg, at dette forslag kan synliggøre problematikken og vil bidrage til en uddybende indsats på problemet. Gennem dette forslag ønsker jeg at opnå, at Naalakkersuisut seriøst belyser lægemangelen i yderdistrikterne samt

Naleraq

at de i en redegørelse medtager problemerne samt løsningerne, idet de økonomiske og administrative konsekvenser skal belyses nøje.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Planlægningen vil maksimalt svare til en årsnormering til en AC-fuldmægtig, svarende til kr. 500.000.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv:

Ingen.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne:

Ingen.